

मकारत्वमय (von मकारत्वं) adj. aus kostbaren Juwelen bestehend: नानार्धमकारत्वमयालंकारोऽञ्जल KATHÁS. 24, 148.

मकारत्ववत् (wie eben) adj. mit kostbaren Juwelen verziert: सभा वैश्रवणी MBH. 2, 386.

मकारत्ववर्षा (म० + रत्न - वर्ष) f. N. pr. einer Tantra-Gottheit VJUTP. 106.

1. मकारथ (म० + रथ) m. 1) ein grosser Wagen MBH. 3, 1730. R. 3, 55, 32.

— 2) oxyt. ein grosser Kämpfer, — Kriegsheid VS. 22, 22. TS. 7, 5, 48, 1.

N. 12, 31. MBH. 1, 532. मकारथो मगधानो विष्णुतो यो बृहदथः 2868.

5930. सर्वलोक० (धनुः) 3, 1528. 11903. 5, 5799. 7388. R. 2, 50, 12.

36, 13, f. 3, 53, 14. RAGH. 9, 1. Çiç. 3, 22. KIR. 16, 14. Çiva MBH. 13,

1236. मकारथानो यूथस्य पतिः KATHÁS. 47, 23. °यूथप 26. एका दशसक-

लाणि योधयेद्यस्तु धन्विनाम् । अन्नशस्त्रप्रवीणाश्च मकारथ इति स्मृतः ॥

ÇRIDHARASV. zu Bhāg. P. im ÇKDr.; vgl. MAHIDH. zu VS. 22, 22. आत्मानं

सारथिं (v. l. रथिकं) चाश्वाव्रतन्युध्येत यो नरः । स मकारथसंज्ञः स्यादि-

त्याहुर्नीतिकोविदः ॥ Citat bei MALLIN. zu KIR. 16, 14 und Çiç. 3, 22.

Dass das Wort in dieser Bed. nicht als adj. comp. zu fassen sei, be-

weist schon der Accent und der Umstand, dass auch das einfache रथ

häufig in der Bed. von Kämpfer, Held gebraucht wird. Hiernach wird

man auch 1. बृहदर्थ anders als Sā. auffassen. — 3) N. pr. eines Rā-

kshasa R. 3, 29, 30. eines Sohnes des Viçvāmitra R. 1, 37, 3 (मेकद-

Gona). eines Fürsten MĀRK. P. 118, 23. 26. = Çuddhodana in einer

anderen Geburt BURN. Intr. 535. N. pr. eines Ministers des Fürsten

Çaṁkara-varman RĀGA-TAR. 7, 82. — 4) Lust, Verlangen (vgl. म-

नोरथ) ÇABDĀRTHAK. bei WILSON.

2. मकारथ (wie eben) adj. mit grossen Wagen versehen: चलानि HA-

RIV. 10628.

मकारथव n. nom. abstr. von 1. मकारथ 2. MBH. 5, 5823. 8, 38.

मकारथ्या (म० + र०) f. eine grosse Strasse: सुविभक्तमकारथ्य adj. (पुर)

MBH. 1, 7579. °रथ्या adj. (पुरी) R. 5, 9, 50.

मकारम्भ (मका + म्भा) 1) adj. unternehmend, rührig, fleissig: कृषीबल

KĀM. NITIS. 4, 54. — 2) n. eine Art Salz, = गडलवणा RĀGĀN. im ÇKDr.

मकारव (म० + रव) 1) adj. laut tönend: डुन्डुभि HARIV. 13095. चापा-

नि MBH. 6, 3755. — 2) m. N. pr. eines Mannes MBH. 1, 7916. eines

Daitja HARIV. 12697 (die ältere Ausg. liest मकाबल st. dessen; LAN-

GLOIS II, 392 wie die neuere Ausg.).

मकारश्मिञ्जालावभासगर्भ m. N. pr. eines Bodhisattva DAÇABH. 2.

1. मकारस (म० + रस) m. ein edles Mineral: द्रदः पारदः सत्यो वै-

क्रातं कात्मभक्षम् । मात्तिकं विमलश्चेति स्युरते ऽष्टौ मकारसाः ॥ RĀGĀN.

im ÇKDr. Verz. d. Oxf. H. 320, a, 32. मकारसाः स्युस्तत्रादवष्टौ पारद-

क्षिडुले । वैज्ञवं सस्यकं शैलं चपलं रसकोमलम् ॥ अथकं तुक्कं (तुत्थकं

verbessert AUFN.) कातं राजावर्तमयाञ्जनम् ॥ 321, a, No. 761. Queckstiber

RĀGĀN.

2. मकारस (wie eben) 1) adj. überaus schmackhaft: भक्ष्याणि MBH. 3,

10041. — 2) m. a) Zuckerrohr TRIK. 3, 3, 447. H. an. 4, 330. MED. 5. 58

(कोशकार). HIR. 100. RATNAM. 84. — b) Phoenix sylvestris TRIK. H.

an. MED. — c) Scirpus Kysoor Roxb. H. an. MED. — 3) n. saurer Reis-

schleim H. 416. GĀṬIDH. im ÇKDr.

मकारसवत् (von मका - रस Wohlgeschmack) adj. sehr wohlgeschmeckend.

V. Theil.

— 2) f. °वती eine best. Speise Z. d. d. m. G. 14, 569, 14.

मकाराजं (म० + राज) m. VOP. 6, 37. 1) ein grosser König, — Fürst d. i.

ein regierender Fürst, Landesherr AIT. BR. 7, 34. ÇAT. BR. 1, 6, 21. 2, 5, 4, 9.

14, 5, 1, 19. fg. ÇĀKṢH. BR. 5, 5. MAITRAJUP. 2, 1. P. 4, 2, 35. 3, 97. MBH. 1, 531. 3,

2129. 2304. 2324. 2448. 2725. 6, 426. 7, 7657. R. 1, 17, 31. 70, 16. 2, 45, 10.

52, 31. ÇĀK. 80, 21. fg. 100, 15. VIKR. 37, 9. KATHÁS. 71, 239. Spr. 214. 4705.

VARĀH. BRH. 8. 86, 2 (मकाराजाधिराजक). MĀRK. P. 123, 6. VET. in LA. (II)

2, 14. ÇUK. ebend. 37, 1. HIOUEN-THSANG 1, 250. in einer Inschr. LIA. 2,

942. N. 5. Varuṇa GOBH. 4, 7, 25. Kubera TAITT. ĀR. 1, 31, 6. Vishṇu

BHĀG. P. 5, 19, 3. मकाभाष्यमकाराजसूक्तिरत्नाकर d. i. die dem grossen

Fürsten Mahābhāshja (Patañgalī's Werk) gehörige Edelsteingrube

Sūkti (Titel des Commentars) Verz. d. B. H. No. 721. — 2) bei den

Buddhisten bilden die vier Grosskönige mit ihrem Gefolge (s. चतुर्महा-

राजकायिक) eine best. Klasse göttlicher Wesen BURN. Intr. 603. Lot. de

la b. l. 3. 845. WASSILJEW 170. 198. SCHIEFNER, Lebensb. 258 (28). KÖP-

PEN 1, 250. 526. 2, 261. 296, 299. — 3) Bein. Mañjuçrī's TRIK. 1, 1, 21.

— 4) N. der Nachkommen des Sectenstifters Vallabhākārja; vgl.

History of the Sect of Maharajas u. s. w. London 1865. — 5) Finger-

nagel H. 594. — Vgl. मकाराजिक.

मकाराजक m. = मकाराजिक RĀMĪÇA. zu AK. 1, 1, 2, 5. ÇKDr.

मकाराजकुम (म० + कुम) m. Cathartocarpus (Cassia) fistula RĀGĀN.

im ÇKDr.

मकाराजमिय (म० + मिय) m. N. pr. eines Mannes Verz. d. Oxf. H.

122, a, 11.

मकाराजिक (von मकाराज) m. pl. Bez. einer Klasse von Göttern AK.

1, 1, 2, 5. H. ç. 4 (236 an der Zahl). Verz. d. Oxf. H. 190, a, 27 (220 an

der Zahl). sg. (neben चतुर्मकाराजिक) Bein. Vishṇu's MBH. 12, 12864.

— Vgl. मकाराजिक.

मकाराज्ञी (म० + रज्ञी) f. eine regierende Fürstin, Königin Bhāg. P.

4, 23, 19. Beiw. der Durgā KATHÁS. 53, 171.

मकाराज्य (von मकाराज) n. die Würde eines regierenden Fürsten MBH.

5, 4183. 5946.

मकारात्र (म० + रात्र) n. vorgerückte Nacht, die Zeit nach Mitternacht,

Ende der Nacht ÇĀKṢH. BR. 2, 9, 11, 8. ÇA. 6, 2, 1. 17, 7, 1. मकारात्रे प्रात-

राहुतिं कुवा LĀṬJ. 8, 3, 1. KĀṬJ. ÇA. 25, 14, 8. मकारात्रे (= मध्यरात्रे

Schol.) तमसि प्रत्युपस्थिते Bhāg. P. 9, 14, 27.

मकारात्रि und °रात्री (म० + रात्री) f. 1) dass.: अर्धरात्रात्परं यच्च मु-

हूर्तद्वयमुच्यते । सा मकारात्रिरुदिता तद्वत्तमत्वं भवेत् ॥ TANTRA im ÇKDr.;

vgl. Verz. d. Oxf. H. 102, b, 22. fg. — 2) die grosse Nacht so v. a. die

Nacht, in der die Welt vollständig zu Grunde geht, Nigolābhātṭa zu

Kānpī, VIDJĀVINODA zu DEVIM. und BRAHMAIV., PRAKṬIKH. 5 im ÇKDr.

Beiw. der Durgā MĀRK. P. 81, 59. 91, 20. — 3) der achte Tag (die achte

Nacht) in der lichten Hälfte des Monats Āçvina ÇAKTISAMGAMATANTRA

im ÇKDr.

मकारामायणा (म० + रा०) n. das grosse Rāmājaṇa Verz. d. B. H.

187, No. 642.

मकाराष्ट्र (म० + राष्ट्र) 1) m. pl. die Mahratten HIOUEN-THSANG 2, 149.

fgg. LIA. 1, 148. नैर्हते द्विविडानर्तमकाराष्ट्राश्च रैवतः । जवनः पङ्कवः सि-